

Dokument 18

(2011–2012)

Årsrapport til Stortinget fra Stortingets delegasjon for arktisk parlamentarisk samarbeid

Årsrapport fra Stortingets delegasjon for arktisk parlamentarisk samarbeid for perioden 1. oktober 2011 til 13. september 2012

Til Stortinget

Innledning

Stortingets delegasjon for arktisk parlamentarisk samarbeid for valgperioden 2009–2013 består av følgende representanter:

<i>Medlemmer</i>	<i>Varamedlemmer</i>
Morten Høglund (FrP), leder	Anne Marit Bjørnflaten (A)
Eirik Sivertsen (A), nestleder	Arne L. Haugen (A)
Ivar Kristiansen (H)	Line Henriette Hjemdal (KrF)
Ingalill Olsen (A)	Frank Bakke-Jensen (H)
Henning Skumsvoll (FrP)	Øyvind Korsberg (FrP)
Inga Marte Thorkildsen (SV)	Irene Lange Nordahl (Sp)
Fra 29. mars	
Geir-Ketil Hansen (SV)	

Generelt

Norge har lange tradisjoner i polare strøk og har store nasjonale interesser å ivareta som en polarnasjon. De siste årene har vi sett en ny utvikling i Arktis. Høyere temperaturer gjør at isen i Arktis smelter og gjør området mer åpent og tilgjengelig for menneskelig aktivitet knyttet blant annet til skipsfart, ressursutvinning og turisme. Samtidig har vi sett at

interessen for Arktis og nordområdene har økt nasjonalt, i de arktiske landene og i det øvrige internasjonale samfunnet.

Den 22. oktober 2009 vedtok Stortinget å opprette en delegasjon for arktisk parlamentarisk samarbeid. Delegationen har 6 medlemmer og 6 varamedlemmer. Delegasjonsleder representerer Stortinget i Den arktiske parlamentarikerkomiteen. Bakgrunnen for opprettelsen er et ønske om å styrke Stortingets oppmerksomhet om utviklingen i Arktis.

Det arktiske parlamentarikersamarbeidet

Lederen av Stortingets delegasjon Morten Høglund representerer Stortinget på møtene til Den arktiske parlamentarikerkomiteen. Denne komiteen består av folkevalgte fra de 8 arktiske landene (Canada, Danmark, Finland, Island, Norge, Russland, Sverige og USA) og Europaparlamentet. Urfolkene i Arktis deltar i samarbeidet som faste deltakere (permanent participants).

Den 10. arktiske parlamentarikerkonferansen ble arrangert i Akureyri 5.–7. september 2012 (se eget kapittel under). Konferansen blir arrangert hvert annet år og den neste vil være i Canada i 2014. Den arktiske parlamentarikerkomiteen driver arbeidet videre i perioden mellom konferansene.

I perioden 1. oktober 2011–13. september 2012 avholdt komiteen 4 møter (Stockholm, Nuuk, og to møter i Akureyri). Morten Høglund er leder av komiteen og fikk fornyet tillit som leder på komiteens møte den 7. september 2012.

Et viktig formål med møtene i Den arktiske parlamentarikerkomiteen er å ha en dialog med landet som er leder av Arktisk råd – det arktiske regjeringssamarbeidet. Det er Sverige som innehar formannskapet frem til mai 2013 hvor Canada overtar for de

kommende to årene. Sveriges utenriksminister Carl Bildt deltok på komiteens møte i Stockholm og komiteens nestleder, Gudfridur Lilja Gretarsdottir, deltok på statssekretærmøtet i Arktisk råd i mai 2012. I møtene med Arktisk råd har komiteens medlemmer et særlig ansvar for å fremme forslagene i slutterklæringen fra den arktiske parlamentarikerkonferansen.

Stortinget har påtatt seg å være vertskap for sekretariatsfunksjonen til det arktiske parlamentarikersamarbeidet. Dette utføres av seniorrådgiver Bjørn Willy Robstad. I kraft av å inneha denne posisjonen deltar Bjørn Willy Robstad som observatør på møtene i Arktisk råd. Robstad deltar på de halvårlige høynivåmøtene på tjenestemannsnivå (Senior Arctic Official). Robstad ble gjenutnevnt som generalsekretær for de kommende to årene på møtet til Den arktiske parlamentarikerkomiteen den 7. september 2012.

Stortingets delegasjon for arktisk parlamentarisk samarbeid

Delegasjonen har i perioden avholdt tre delegasjonsmøter og to delegasjonsreiser. I tillegg deltok delegasjonen på den 10. arktiske parlamentarikerkonferansen på Island 5.–7. september 2012 (se eget kapittel).

Den 14.–15. april 2012 besøkte delegasjonen Bodø. I møtet med Hovedredningssentralen var utfordringer knyttet til økt skipstrafikk i nordområdene et viktig tema. Medlemmene fikk informasjon om Bodøs og Nordlands internasjonale engasjement av fylkesråd Odd Eriksen, mens sikkerhetssituasjonen i nordområdene var tema på møtet med Forsvarets operative hovedkvarter. På møtet med Universitetet i Nordland var det særlig samarbeidet med Russland som ble diskutert.

Den 5.–8. juni 2012 reiste delegasjonen til Grønland, nærmere bestemt Nuuk og Ilulissat. I Nuuk deltok delegasjonens medlemmer i programmet til Den arktiske parlamentarikerkomiteen som hadde møte der samtidig. Den politiske situasjonen på Grønland ble diskutert med den grønlandske statsminister Kuupik Kleist. Sammen med styret i Arktisk universitet og utdanningsinstitusjoner i Nuuk var det samtaler om utdanningspolitikk. Samarbeid om forskning og utdanning mellom de arktiske land og dialog mellom forskere og politikere ble behørig diskutert. I Ilulissat møtte delegasjonen representanter for kommunen som orienterte om utvinning av naturressursene i området og erfaringer fra kommunesammenlåingen på Grønland. Delegasjonen møtte også representanter for turistnæringen som fortalte om

planene for å utvikle vestkysten av Grønland som turistdestinasjon.

I egenskap av å være leder av Den arktiske parlamentarikerkomiteen har Morten Høglund deltatt som innleder på flere seminarer om styring av Arktis, blant annet i Salekhard, Toronto og Arendal. Høglund har også hatt ulike møter med medlemmene av parlamentarikerkomiteen, blant annet i Europaparlamentet og i Washington. I Washington møtte Høglund senatorene Murkowski og Begich sammen med medlem av det russiske føderasjonsrådet senator Vladimir Torlopov, som også er medlem av Den arktiske parlamentarikerkomiteen.

Delegasjonens medlemmer har i løpet av perioden deltatt på ulike møter og seminarer hvor Arktis har vært tema. Flere av delegasjonens medlemmer deltok på «Arctic Frontiers» i Tromsø 26.–27. januar 2012. Nestleder Eirik Sivertsen representerte delegasjonen på en konferanse i Montreal den 21.–24. april 2012 om oppfølging av det 4. internasjonale polaråret. På denne konferansen arrangerte Den arktiske parlamentarikerkomiteen et sidearrangement om styring av Arktis.

Den 29. mars 2012 ble det foretatt et suppleringsvalg til delegasjonen i forbindelse med at Inga Marte Thorkildsen (SV) ble statsråd. Geir-Ketil Hansen (SV) ble valgt som nytt medlem av delegasjonen.

Som et ledd i å reklamere for kommende arktiske arrangementer, har delegasjonen finansiert såkalte «rollups» som ble brukt ved ulike møter blant annet i Arktisk råd og Nordisk råd.

Den 10. arktiske parlamentarikerkonferansen

Den 10. arktiske parlamentarikerkonferansen fant sted i Akureyri den 5.–7. september 2012 med det islandske parlamentet som vertskap. Delegasjonen representerte Stortinget.

Hovedtema på konferansen var:

- Fremtidens arktiske samarbeid
- Økonomiske muligheter i Arktis
- Levevilkår for menneskene i Arktis

Alle parlamentene i de arktiske landene var representert på konferansen, samt Europaparlamentet, representanter for de arktiske urfolksorganisasjonene og observatører.

Som leder av Den arktiske parlamentarikerkomiteen var Morten Høglund en av talerne på konferansen. Det ble vedtatt et sluttdokument som retter seg mot regjeringene i de arktiske landene, Arktisk råd og EUs ulike institusjoner.

Planer for neste år

Delegasjonen planlegger å gjennomføre to delegasjonsreiser i løpet av det neste året.

Delegasjonen vil ventelig også bli vertskap for et møte i Den arktiske parlamentariskomiteen i juni 2013.

Som leder av Den arktiske parlamentariskomiteen vil delegasjonsleder Morten Høglund prioritere kontakt med formannskapet i Arktisk råd. Han vil ha møter med det nåværende (Sverige) og innkommende (Canada) formannskapet for å fremme forslagene i slutterklæringen fra Den 10. arktiske parla-

mentarikerkonferansen. Høglund vil representere komiteen på Ministermøtet i Arktisk råd i mai 2013. Høglund vil arbeide videre med å opprette kontakter med land som er observatører eller kandidater til å få observatørstatus i det arktiske samarbeidet. Høglund vil også ha separate møter med medlemmer av det arktiske parlamentarikersamarbeidet, og fortsatt ha tett kontakt med Europaparlamentet i arktiske saker.

Delegasjonen vil fremdeles delta aktivt på møter og seminarer hvor arktiske spørsmål diskuteres, og ha tett kontakt med relevante aktører og samarbeidspartnere for å forme fremtidens arktiske politikk.

Oslo, den 18. september 2012

Morten Høglund

delegasjonsleder

